

СТАНОВИЩЕ
НА КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ
ПО ДОКЛАД ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА И ЗА ДЕЙНОСТТА
НА СЪДИЛИЩАТА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

В законовия срок, на основание чл. 114 ал. 2 от ЗСВ, председателят на Върховния касационен съд е внесъл във Висшия съдебен съвет (ВСС) обобщения годишен доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 година.

Докладът е изготвен в съответствие с утвърдения от ВСС обхват и структура. Представена е дейността на съдилищата на всички инстанционни нива и по видове (обща и специализирани – военни и специализиран наказателен), без тази на административните съдилища. Освен количествените показатели за обема работа, в доклада е отразено и качеството на съдебната дейност. Извършен е подробен анализ на основните проблеми на съдилищата, предложени са мерки за решаването им. Към доклада има общо три приложения, съдържащи обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата през 2016 г., общо и поотделно; статистически таблици за дейността на Върховния касационен съд за 2016 г.; таблица за отчитане на напредъка на съдилищата в Република България по Комуникационната стратегия 2014 - 2020 г. за 2015 - 2016 г.

I. В частта „Анализ на основните проблеми” се подчертава, че направените констатации в доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г. показват, че оптимизирането на работата на третата власт може да се превърне в изпълнима цел, но са нужни истински усилия, насочени във вярната посока, за да имаме бързо, качествено, компетентно, предвидимо правосъдие, даващо на гражданите така нужното им чувство за справедливост, когато влязат в храма на Темида.

Първата и най-важна стъпка според доклада е промяната на съдебната карта, която да се извърши при отчитане на демографските промени и за постигане на равномерно натоварване на съдиите. Като позитивен знак се отбелязват все по-прагматичните дискусии в средите на съдиите по тази тема. Докато през миналите години темата се е възприемала основно с притеснения от опасността за закриване на съдилища, през 2016 г. вече се говори прагматично за реалностите, свързани с демографските изменения, настъпили в страната, и с последиците от тях - неравномерното разпределение на делата в различните региони, водещо до несправедливо натоварване на съдиите. Затова в доклада се отчита, че през 2016 г. дългият процес на промяната на

съдебната карта вече е започнал - именно с искрения диалог между съдиите, вътре в съдебната власт. Диалог, от който се раждат много прагматични идеи за реализиране на промените при запазване на достъпа до правосъдие на хората - свързани не с механично сливане на структури, без да се отчитат всички важни функции, които има съдът в една общност, а с разумна преценка на баланса между достъпа до правосъдие и икономическите измерения на издръжката на съдебни звена с ниска натовареност. Като се споменава, че диалогът за промяната на съдебната карта през 2016 г. е започнал вътре в съдебната система, станал е по-прагматичен и балансиран, важната цел за 2017 г. е да се отвори разговора към останалите власти - местни и централни, за да се убедят и те в нуждата от промяна на съдебната карта, да се преодолеят и техните страхове и най-вече тези на хората, притеснени, че ще бъдат лишени от достъп до правосъдие.

В доклада се подчертава, че при изработването на новата съдебна карта критериите за натовареност следва да имат водеща роля. Те трябва да отчитат не само какъв брой дела гледат съдиите, но и много точно да определят какъв е характерът на тези дела.

Председателят на ВКС представя анализите за ефективността на военното правосъдие и специализираните наказателни съдилища, които са изготвени в изпълнение на мярка по пътната карта за съдебна реформа, като са обсъдени и приети за сведение от съдийската колегия на ВСС.

В годишния доклад се отбелязва, че и през 2016 г. българските съдилища отчитат отново проблеми, идентични с тези от предходните години - нееднаква натовареност, недостатъчна материална, сградна и кадрова обезпеченост.

Посочени са проблеми със съдебните сгради и недостиг на зали в съдебните палати в много райони, както и необходимост от ремонти и приспособяване на сградите за хора в неравностойно положение (Карлово, Специализиран наказателен съд, съдебните палати във Велико Търново, Ловеч, Габрово, Плевен, Варна, Русе, Пловдив и Кърджали).

Сочи се, че сред останалите проблеми, свързани със сградния фонд на съдебната система, чието обсъждане трябва да започне през 2017 г., е този за „отесняващата“ Съдебна палата в София, като може би на дебат трябва да бъде подложен въпросът за броя на органите на съдебната власт, настанени в тази палата, на фона на бъдещите обсъждания за настаняване на съдебни звена в сградата на бул. „Драган Цанков“ № 6 след нейния ремонт.

Отбелязва се, че през 2016 г. управлението на съдебните сгради е било прехвърлено от Министерството на правосъдието на Висшия съдебен съвет, като заслужават оценка големите усилия, положени от Комисията „Управление на собствеността“ към Пленума на ВСС, за адекватното и бързо организиране на всички дейности, които се наложи да извърши в

кратки срокове. Сега надеждите за решаване на въпросите, свързани със сградния фонд на съдилищата в страната, са насочени към тази комисия, която най-добре може да отговори на тях, познавайки отвътре проблемите.

Според доклада разпределението на съдебната администрация в отделните съдилища е неравномерно. През 2016 г. е продължило неравномерното за територията на страната разпределение на служителите в отделените съдилища, при положение че ефективната, бърза и прозрачна работа на съдебната система безспорно зависи и от компетентната и квалифицирана съдебна администрация - служителите, които често са в пряк контакт с гражданите и градят представата на хората за отношението към тях в храма на Темида. Тази констатация потвърждава нуждата от продължаване на започналите през 2016 г. действия по оптимизиране на съдебната администрация.

Повтаря се констатацията, че в най-тежко състояние от гледна точка на обезпечаване с администрация са апелативните съдилища. Забелязва се обратнопропорционално съотношение на броя на служителите към броя на съдиите. В тази насока се препоръчва ВСС да разработи стандарти за съотношението служител - магистрат, с поставяне на акцент върху специализираното обучение по специфични професионални теми, както и за обслужването на гражданите.

По отношение на информационното и техническото обезпечаване на работата на съдилищата се отчита напредък през 2016 г., като в отделните доклади на председателите на апелативните съдилища се сочат и останалите конкретни проблеми за решаване през 2017 г. - закупуване на компютри, сървъри, принтери, скенери, подмяна на мрежово оборудване, поставяне на информационни табла пред съдебните зали и т. н.

За съжаление, през 2016 г. отново не е бил решен въпросът за уеднаквяване или въвеждане на минимални стандарти относно интернет страниците на различните съдилища, което би улеснило достъпа на гражданите до тях и извършването на бързи справки по делата.

II. Втората част от доклада е посветена на обобщаване на данните за дейността на съдилищата през 2016 година и техния анализ.

Анализът на статистическите данни за дейността на апелативните, окръжните, военните, специализираните наказателни и районните съдилища през 2016 г. показва леко увеличаване на броя на разглежданите дела - с 1,69% спрямо 2015 г. (с 5,65% спрямо 2014 г.).

Подобно е и увеличението на броя на приключените от съдилищата дела - с 1,35% спрямо 2015 г. (с 5,96% спрямо 2014 г.).

Делата, приключени през 2016 г. в 3-месечен срок, са с 2,09% по-малко от тези, приключени през 2015 г., и с 3,38% повече от приключените в този срок през 2014 г.

Общо в страната през 2016 г. от съдилищата - апелативни, окръжни и

военни, са дадени 4 888 разрешения (чл. 29, ал. 8 от ЗСРС) за използване на специални разузнавателни средства (СРС), а изготвените и получени веществени доказателствени средства (ВДС) са 1 146 бр. За сравнение през 2015 г. са дадени 4093 разрешения и изготвени и получени 1 321 бр. В ДС, а през 2014 г. - 7 646 дадени разрешения и 1 061 получени бр. В ДС.

Общият брой дела за разглеждане от всички съдилища (без ВКС) през 2016 г. е увеличен е 10 559 бр. спрямо предходната година. Наред е увеличението в постъпленията на дела в съдилищата през 2016 г. (е 12 522 бр. спрямо 2015 г.), натовареността на съдиите продължава да е твърде висока и неравномерна и то на фона на очакванията в обществото за много по-бързо и качествено правораздаване.

Според анализа на данните за **апелативните съдилища** през 2016 г. е 9,99% е увеличен броят на делата за разглеждане спрямо 2015 г., като е близък процент спрямо същата година са увеличени и свършените дела - 10,66%. Свършените дела в срок до три месеца са нараснали спрямо предходната година е 11,25% при почти непроменен щатен състав на съдиите в апелативните съдилища - увеличението за периода е само е една щатна бройка.

От разгледаните през 2016 г. дела от апелативните съдилища 13 286 бр. са граждански, като сред тях въззивните граждански дела са 3 075 бр., въззивните търговски дела са 3 012 бр., въззивните частни дела - 6 539 бр., други - 660 бр. Общо разгледаните наказателни дела от апелативните съдилища в страната са 4 337 бр., като от тях въззивните наказателни са 1 275 бр., въззивните частни наказателни - 2 135 бр., а частните наказателни по чл. 243 от НПК - 207 дела, други - 720 бр.

При **военните съдилища** се наблюдава намаляване на броя на постъпилите и приключени дела - съответно е 3,16% и е 2,17% спрямо 2015 г. Продължава тенденцията тези съдилища да са сред най-слабо натоварените в страната.

През 2016 г. броят на делата за разглеждане в **окръжните съдилища** спрямо предходната 2015 г. е увеличен е 2 172 дела, а спрямо 2014 г. е налице увеличение е 1 492 бр. дела. В сравнение е предходната година през 2016 г. значително се увеличава броят на свършените дела, като увеличението е е 3 723 дела (4,16%). По отношение на сročността на приключване на делата през 2016 г. данните показват, че свършените в 3-месечен срок дела са увеличени е 4,13% спрямо предходната година.

От общия брой разгледани дела от окръжните съдилища и от СГС 81 380 бр. са граждански. От тях граждански дела на първа инстанция са 14 687 бр., частни граждански - 2 214 бр., жалби за бавност - 104 бр., въззивни граждански - 25 578 бр., въззивни частни граждански - 14 820 бр., търговски - 20 538 бр., фирмени - 3 439 бр.. От общия брой дела, разгледани от тези съдилища, наказателните са 35 342 бр.. От тях наказателни дела от общ характер са 3 551 бр., частни наказателни - 18 287

бр., частни наказателни (разпити) - 2 309 бр., въззивни дела от общ характер - 5 931 бр., въззивни частни наказателни - 5 100 бр., касационни и отмяна по чл. 63 и 70 от ЗАНН - 46 бр., административнонаказателни дела - 118 бр..

През годината се наблюдава незначително увеличаване на броя на новообразуваните дела в **районните съдилища**, като увеличението спрямо 2015 г. е около 0,06%. Намаление има при броя на свършените дела през 2016 г. спрямо 2015 г. - е 1,46%. По отношение на приключването на делата в срок до 3 месеца се наблюдава намаление е 6,82% спрямо 2015 г.

От общия брой разгледани дела от тези съдилища 252 201 са граждански, като от тях по общия ред - 55 456 бр., частни граждански дела - 20 382 бр., дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК - 135 853 бр., други - 40 510 бр. Общият брой на наказателните дела е 107 544, като от тях наказателни от общ характер - 21 234, наказателни от частен характер - 2 344 бр., дела по чл. 78а от НК - 3 240 бр., частни наказателни - 47 343 бр., частни наказателни (разпити) - 3 281 бр., административнонаказателни дела - 30 102 бр.

III. В третата част от доклада се разглежда въпросът за натовареността на съдилищата.

В доклада се отбелязва, че данните от представената статистика за натовареността на съдилищата през 2016 г. налагат извода, че е налице леко увеличение на натовареността в съдилищата, като обратната тенденция - към намаляване, но не достатъчно, се отчита само при районните съдилища в областните центрове. Продължава да е много ниска натовареността във военните съдилища и в много районни съдилища, но е изключително висока в съдилищата в големите областни центрове.

Много са причините, водещи да неравномерната натовареност в съдилищата в отделни райони на страната, които и през 2017 г. трябва да продължават да бъдат анализирани и оценявани от ВСС, за да се постигне балансирано и разумно решение: различно социално-икономическо и демографско развитие на районите (гъстота на население, възрастова структура, етническа принадлежност, образование, заетост); икономическа активност (брой, големина и секторна принадлежност на бизнес предприятията, организациите в публичния сектор); инфраструктура (пътна, комуникационна); различно ниво и вид на престъпността.

В зависимост от анализа на установените причини за степента на натовареност, трябва да се предприемат конкретни мерки. Необходимо е да се разработят критерии, които да послужат за промяна на съдебните райони, така че да се постигне максимално справедлива натовареност и ефективно управление.

IV. В четвъртата част на доклада се прави анализ на качеството на правораздавателната дейност по наказателни, граждански и търговски дела, измерена чрез изменените, отменени и потвърдени по реда на инстанционния контрол съдебни актове.

Акцентирано е върху касационния контрол и резултатите от него като критерий за качеството на работата на останалите съдилища.

За поредна година се потвърждава тенденцията голяма част от съдебните актове на **апелативните съдилища по наказателни дела**- 364, да бъдат оставяни в сила, което е траен показател за високото качество на правораздавателната дейност в тези съдилища. Статистиката сочи, че от постъпилите актове на апелативните съдилища през 2016 г. около 58% са били потвърдени. В сравнителен план, процентът потвърдени съдебни актове спрямо 2015 г. и 2014 г. е намалял е 5% - 6% (2015 г. - 63% потвърдени съдебни актове; 2014 г. - 64%).

През 2016 г. над два пъти е намалял броят на делата, постъпващи от **окръжните съдилища** за извършване на контрол от касационната инстанция по реда на Глава двадесет и трета или Глава тридесет и трета от НПК, което е обяснимо предвид измененията на НПК, в сила от 13.06.2015 г., е които е направена промяна в разпоредбата на чл. 424 от НПК и е променена подсъдността на делата, разглеждани по реда на Глава тридесет и три от НПК „Възобновяване на наказателни дела“, образувани по искане за възобновяване на наказателно дело на основание чл. 422, ал. 1, т. 5 НПК. През отчетния период са свършени общо 280 дела, като спадът е значителен в сравнение е предходната 2015 г. - 640 дела.

Запазена е наблюдаваната и от предходния отчетен период тенденция по отношение на упражнените правомощия на ВКС спрямо контролираните съдебни актове. Както и през 2015 г. с най-добри показатели от съдилищата, от които са постъпвали повече актове, са ОС - Благоевград - 15 бр. оставени в сила от общо 26 бр. постановени съдебни акта, което в процентно съотношение представлява 58%, както и СГС - 36 бр. оставени в сила от общо постановени 75 съдебни акта (48%). С най-добри показатели през 2015 г. съответно са били ОС - Благоевград, СГС и ОС - Пловдив.

Наблюдаваните процеси имат своето обяснение преди всичко с предприетите от ръководствата на съдилищата мерки за повишаване професионалната квалификация на съдиите. Уеднаквяването на съдебната практика, предмет на тълкувателната дейност на ВКС, както и изпратените становища на ОСНК по спорни въпроси през отчетната и предходните години рефлектира положително върху качеството на съдебната дейност. През отчетната година в Наказателната колегия на ВКС са свършени общо 368 дела, постъпили от районните съдилища в страната, от които 302 бр. са

по частни производства, а 57 бр. - по искания за възобновяване. По този повод следва да се отбележи, че касационните частни дела по чл. 43, т. 3 от НПК са намалели незначително спрямо 2015 г.

Предмет на проверка пред **Гражданската колегия на ВКС** през 2016 г. са били общо 1 496 съдебни актове на апелативните съдилища (за 2015 г. същите са били 1 380 бр.). От постановените от **апелативните съдилища актове по граждански дела** по реда на касационната проверка са отменени изцяло и върнати актове по 89 дела, или 5,94% от общия брой на проверени актове; те са се намалили незначително е 0,73% спрямо процента на отменените и изцяло върнати на апелативните съдилища дела за 2015 г. - 6,67%. Обезсилените решения на апелативните съдилища и прекратени производства са общо 43 бр. актове, или 2,87% от всички актове на апелативните съдилища, които са се намалили незначително е 0,41% спрямо 2015 г. - 2,46%. За 2016 г. отменени изцяло и пререшени са актове по 107 дела, или 7,15%, които са се увеличили незначително е 0,7% спрямо отменените изцяло и пререшени дела за 2015 г. на апелативните съдилища - 6,45%. Частично отменени и пререшени са актове по 22 дела, или 1,47% от общия брой, които са се намалили незначително е 0,27% спрямо 2015 г., когато са 1,74%. Оставени са в сила са 267 решения на апелативните съдилища, или 17,84% от всички, които са се увеличили е 1,61% спрямо останените в сила актове на апелативните съдилища за 2015 г. - 16,23%.

Предмет на касационна проверка са били актове, постановени от Софийския градски съд и **окръжни съдилища** по 2 913 дела (през 2015 г. са били 4 450 дела). Отменени по реда на касационната проверка изцяло и върнати са актове по 197 дела, или 6,76% от всички актове на СГС и окръжните съдилища, които са се намалили незначително е под 1% в сравнение е 2015 г. - 7,00%. Обезсилени и прекратени са актове по 90 дела на СГС и окръжните съдилища, което е 3,09% от всички дела, приблизително толкова са били и през 2015 г. - 3,26%. Отменени изцяло и пререшени от ВКС са актове по 272 дела, или 9,34% от всички актове на СГС и окръжните съдилища, които са се увеличили е 1,84% спрямо резултата за 2015 г. - 6,2%. Отменени частично и пререшени дела на СГС и другите окръжни съдилища са актове по 36 дела, или 1,23% от всички дела, колкото са били и през 2015 г. - 1,21%. Оставени в сила решения на окръжните съдилища и СГС са 317 решения, или 10,88% от всички проверени решения, който процент се е намалил е 6,1% спрямо този за 2015 г. - 16,98 %.

Проверени през отчетния период общо са 2 430 бр. свършени **търговски дела** със съдебен акт на **апелативни съдилища** в страната. През предходните години броят на проверяваните актове на апелативни съдилища е: 2015 г. - 2 097 акта; 2014 г. - 2 154 акта.

По отношение на резултата от проверката на обжалваните въззивни актове статистиката сочи, че от постъпилите през 2016 г. и допуснати до касационно разглеждане дела, най-голям е броят на оставените в сила въззивни решения и определения (потвърдени) - общо 499 бр. (през 2015 г. - 379 бр.), което съставлява 20,53% (за 2015 г. - 18,07%) от разгледаните дела, приключили е въззивен съдебен акт.

По съдебни райони най-голям след допускане на касационно обжалване е броят на потвърдените съдебни актове, постановени от Софийския апелативен съд - 255 бр., съставляващи 18,95% от всички проверени актове по делата, дошли от съответния съд. Потвърдените решения/определения на Пловдивския апелативен съд - 93 бр., съставляващи 22,79%, а на АС - Варна са 70 бр., което съставлява 22,22% от всички проверени техни решения/определения.

Предмет на касационна проверка са били общо 763 броя дела, по които са постановени съдебни актове от **Софийския градски съд и окръжните съдилища**. За сравнение с предходните години, броят на проверените съдебни актове на тези съдилища е бил по-висок - 1 060 бр. за 2015 г. и 1 283 бр. за 2014 г.

От постановените от СГС и окръжните съдилища решения/определения по търговски дела в резултат на проверка от ВКС след допускането им до касационно обжалване най-голям е броят на оставените в сила (потвърдени) въззивни актове - 142 бр. (за 2015 г. - 322 бр.) или 18,61% (за 2015 г. - 30,37%) от общия брой на проверените актове на тези въззивни съдилища.

Отменените изцяло и върнати за ново разглеждане са 27 бр. (през 2015 г. - 82 бр.) - 3,53% (за 2015 г. - 7,74%).

Отменените изцяло и пререшени - 46 бр. (за 2015 г. - 41 бр.) или 6,02% (за 2015 г. - 3,87%).

Обезсилени съдебни актове и прекратени - 42 бр. (за 2015 г. - 29 бр.), или 5,50% (за 2015 г. - 2,74%).

V. В петата част е представена дейността на ВКС.

Подчертана е натовареността на върховните съдии, но е отбелязано и лекото намаляване на делата, в резултат на постигнати законодателни промени.

Данните за дейността на Върховния касационен съд през 2016 г. показват утвърждаване на няколко тенденции, отбелязани още през 2015 г. Първата - постепенно намаляване на делата за разглеждане от върховните съдии, защото от години се обсъжда голямата и нехарактерна за върховен съд натовареност на съдиите от ВКС, като преодоляването ѝ трябва да се осъществи чрез намаляването на броя на делата, които стигат до разглеждане от Върховния касационен съд, а не чрез увеличаване на броя на съдиите. Конкретни данни за натовареността на съдиите във ВКС, които

по щат през 2016 г. са 110, са посочени в разделите от настоящия доклад, отчитащи дейността на трите колегии в съда.

Постъпилите дела през 2016 г. са 10 135 бр. (през 2015 г. те са 11 748 бр., а през 2014 г. - 13 359 бр.), т. е. общият брой на делата за разглеждане през изминалата година е 14 087 бр. (при 16 193 през 2015 г. и 17 838 бр. през 2014 г.). Дори при това намаление в сравнение е предишната година на делата за разглеждане от Върховния касационен съд, количеството им продължава да е извън стандартите за нормална натовареност на най-висшата съдебна инстанция. Броят на разглежданите от върховен съд дела в България, както и големият брой на върховните съдии в страната, често изненадва колегите ни от другите европейски държави.

През 2016 г. съдиите от ВКС са решили общо 9 902 бр. дела, като през 2015 г. те са 12 113 бр., а през 2014 г. - 13 377 бр. дела.

Друга организационна мярка, насочена към разглеждане на делата в разумни срокове, е реализирана със Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на Върховния касационен съд. С нея е разпоредено 700 бр. дела по чл. 288 от Гражданския процесуален кодекс (за произнасяне в закрито заседание по допускане на касационно обжалване) да бъдат преразпределени от Търговската колегия на Гражданската колегия.

Втората важна тенденция, наблюдавана още през 2015 г. и продължила през 2016 г., е все по-активната тълкувателната дейност на съда. Върховният касационен съд продължава да изпълнява основното си конституционно правомощие, а именно уеднаквяване на съдебната практика като важна предпоставка за предвидимост на правосъдието и повишаване на общественото доверие в него.

Общо образуваните във ВКС тълкувателни дела през 2016 г. са 12 бр.: пред Общото събрание на Наказателната колегия (ОСНК) - 3, пред Общото събрание на Гражданската колегия (ОСГК) - 4, пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии (ОСГТК) - 3 (още едно дело е образувано пред ОСГТК, но е преобразувано в дело пред Общото събрание на Наказателната, Гражданската и Търговската колегии (ОСНГТК), пред ОСНГТК - 1, пред Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия на ВКС и от Първа и Втора колегии на ВАС - 1.

През 2016 г. са постановени 13 тълкувателни решения/постановления: от ОСНК - 2, от ОСГК - 6, от ОСГТК - 3, от ОСНГТК - 1, от Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС и Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегии на ВАС - 1 тълкувателно постановление.

Значима дейност на съда през 2016 г., която трябва да бъде отбелязана, са извършените проверки на организацията и дейността за 2014 - 2015 г. на съдиите от гражданските, търговските и наказателните отделения на петте апелативни съдилища. Докладите и актовете с

резултати от проверките са изпратени за сведение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) и са публикувани в страницата на ВКС в интернет - рубрика „За съда“, „Анализи и доклади“.

Друга важна за оптимизирането на дейността на съда стъпка, направена през изминалата година, бе провеждането във Върховния касационен съд на функционален анализ на администрацията. В резултат на направените констатации бе изработен проект на нов Правилник за администрацията на Върховния касационен съд. Документът е приет е решение на Висшия съдебен съвет по Протокол № 45 от 08.12.2016 г. и обнародван в ДВ, бр. 101 от 20.12.2016 г.

Очакваните резултати от прилагането на новия Правилник за администрацията на Върховния касационен съд са свързани с подобряване на дейността на администрацията на ВКС чрез: оптимизиране на нейната организационна структура, включително и чрез намаляване на броя на административните звена; ясна йерархическа рамка; намаляване на броя на управленските нива; ясно разпределение на функционалната компетентност на отделните звена; по-добра координация и взаимодействие между звената; осигуряване на всички дейности на администрацията на ВКС с конкретни функции на звената; намаляване числеността на съдебните служители.

В доклада подробно е разгледана дейността, организацията и администрирането на делата за всяка от трите колегии на съда.

В приложенията към доклада се съдържат всички обобщени таблици и данни от съдебната статистика, които отчитат всеки аспект от дейността на съдилищата през 2016 година, а и съпоставки с дейността от предходни години.

VI. В глава шеста от доклада се разглежда изпълнението на комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020 г.

Докладът за 2016 г. е вторият, в който се прави оценка на изпълнението на комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 - 2020 г. от страна на районните, окръжните, апелативните, военните, специализираните наказателни съдилища и Върховния касационен съд. Процесът през този отчетен период се оценява от гледна точка на реалистично поставените цели и реализирани действия, както и на ограничените данни за достигнатата чрез тях аудитория съобразно заложените индикатори. Трябва да се имат предвид както фактът, че от систематизираните данни на органите на съдебната система личи липса на изградени ясни и унифицирани критерии за изпълнение на стратегията, така и продължаващата липсата на предвидени специално за целите на стратегическия документ човешки и финансови ресурси. Тези фактори безспорно оказват влияние на отчетените резултати по заложените в

комуникационната стратегия очаквания и цели.

В доклада се посочва, че е необходимо при измерване на съответствието, ефикасността, ефективността, въздействието и устойчивостта на дейностите по стратегията да бъде приложен комплексен подход чрез осигуряване на ясни изисквания за вътрешен мониторинг и ресурси за външен мониторинг, както и на допълнителни проучвания от външни експерти.

На основание изложеното, становището на Комисията по правни и институционални въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет е, че докладът съдържа данни, анализи и изводи, свързани с дейността на цялата система от съдилища в страната. Отразени са тенденциите в работата на съдилищата, отчетени са положителните и отрицателните резултати.

На Комисията е известно, че съдиите от Върховния касационен съд наред с пряката си правораздавателна дейност, са служебно ангажирани и в множество допълнителни, законово регламентирани дейности, свързани с участие в конкурсни комисии, работни групи по различни законодателни инициативи, съвещателни дейности и пр., които са намерили отражение в доклада. Комисията счита, че правилният подход към отчета на дейността на ВКС е те да бъдат отразени като част от доклада за дейността на самия ВКС. Препоръчва в следващия доклад за дейността на съдилищата за тази дейност да се обособи специален раздел, което да намери отражение и в структурата и обхвата на доклада. По този начин ще се открий важната роля на съдиите освен за правораздаването, но и доброволния им и всеотдаен принос към администрирането на съдебната власт, обучението на съдиите, качеството на законодателството и поддържането на правния ред.

Поради това и на основание и на основание чл. 26, т. 2 от Правилника за организацията на дейността на ВСС и неговата администрация, Комисията по правни и институционални въпроси предлага на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме следното

РЕШЕНИЕ:

ПРИЕМА Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 година, изготвен от председателя на Върховния касационен съд в съответствие с разпоредбите на чл. 84, т. 16 от Конституцията и чл. 114, ал. 2 от Закона за съдебната власт.

На основание чл. 30, ал. 2, т. 11 Закона за съдебната власт внася доклада в Народното събрание на Република България.